

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2020 - 5341
Den 2. april 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 687 (MOF alm. del) stillet 5. marts 2020 efter ønske fra Zenia Stampe (RV).

Spørgsmål nr. 687

"Vil ministeren sende en liste over de sundhedsmæssige risici forbundet med svineindustri, f.eks. aerosoler, svovlbrinte, ammoniak, mercaptaner, methan, MRSA osv., og vil ministeren give et overordnet skøn over de samlede sundhedsomkostninger ved dansk svineproduktion?"

Svar

Miljø- og Fødevareministeriet har ikke kendskab til undersøgelser af den direkte påvirkning af luftforurening fra svinefarme. Der findes derfor ikke et samlet skøn over sundhedsomkostningerne ved dansk svineproduktion.

Ministeriet har bedt Miljøstyrelsen om at bidrage med en liste over sundhedsmæssige risici forbundet med svineindustri. Miljøstyrelsens svar, der hviler på dialog med Sundhedsstyrelsens, vedlægges som bilag.

Miljøstyrelsen opstiller følgende liste over risici forbundet med svineindustri:

- Ammoniak
- Støv
- Endotoxiner
- Bakterier og virus (herunder husdyr-MRSA)
- Støj

Hvad angår aerosoler, svovlbrinte, mersaptaner og methan, som der også spørges til, bemærkes, at disse efter Miljøstyrelsens vurdering ikke udgør en sundhedsrisiko i forbindelse med svineproduktion.

For hhv. ammoniak og husdyr-MRSA er der foretaget vurderinger af skades- og sundhedsomkostningerne. Århus Universitet har i 2019 opdateret beregningspriserne for luftemissioner og de medfølgende sundhedsøkonomiske skadesomkostninger (se rapporten "Miljøøkonomiske beregningspriser for emissioner 3.0"). Disse er beregnet som skadesomkostningerne pr. udledningsenhed på baggrund af de nuværende emissioner. Beregningspriserne kan anvendes til at give et estimat for de samlede sundhedsøkonomiske konsekvenser ved udledning af luftforurenende stoffer. Beløbet dækker over de omkostninger luftforurening er årsag til, fordi man bliver syg eller dør. Omkostningerne består af direkte udgifter i sundhedssektoren, for eksempel i forbindelse med indlæggelser eller medicinsk behandling af astma m.v., produktionstab for samfundet som følge af sygedage eller tidlig tilbagetrækning, samt velfærdstab for samfundet som følge af tabte leveår eller akut død. Velfærdstabet er langt den største komponent og er beregnet ud fra Finansministeriets vejledning.

Aarhus Universitet, DCE har vurderet, at den skadesøkonomiske sundhedsomkostning ved udledning af ammoniak er ca. 150 kr. per kg NH₃.

Den samlede ammoniakemission fra landbrug var i 2017 på ca. 73.000 ton NH₃, hvoraf svine sektoren udgjorde ca. 23.000 ton NH₃. Da ammoniak er langtransporteret er det kun ca. 17 % af den ammoniak, som udledes i Danmark, der påvirker dansk område. De sundhedsøkonomiske omkostninger som følge af den danske udledning fra svinebrug kan opgøres til ca. 0,6 mia. kr. for dansk område, når de ovennævnte beregningspriser lægges til grund.

Fødevarestyrelsen har oplyst, at det i en analyse af omkostningerne ved husdyr-MRSA foretaget af Kommuners og Regioners Analyse og Forskning (KORA) er vurderet, at de samlede omkostninger ved husdyr-MRSA for sundhedsvæsenet i Danmark i 2014 var ca. 43 mio. kr., hvilket Sundhedsstyrelsen, ifølge MRSA-ekspertgruppens rapport fra august 2017 fortsat fandt gældende i 2017. Hertil skal lægges en årlig meromkostning på ca. 5 mio. kr., der er forbundet med Sundhedsstyrelsens reviderede vejledning fra 2016. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, udfærdigede i 2017 ligeledes en rapport "Analyser af omkostninger for håndtering og bekæmpelse af husdyr-MRSA i svin. Heri blev der beregnet omkostninger ved den eksisterende menneskelige sygdomsbyrde forbundet med husdyr-MRSA. IFRO udregningerne er bygget op med samme struktur som KORAs, men hvor KORA opgørelsen var afgrænset til de direkte udgifter for den offentlige del af sundheds- og plejesektoren udvidede IFRO analysen til også at omfatte et skøn over patienternes egne omkostninger samt et skøn over omkostninger til tabt livskvalitet ved sygdom og tidlig død. På baggrund af denne metode fandt IFRO i 2017, at den økonomiske sygdomsbyrde knyttet til husdyr-MRSA i 2016 var 68 mio. kr.

Lea Wermelin

/

Peter Hallenberg